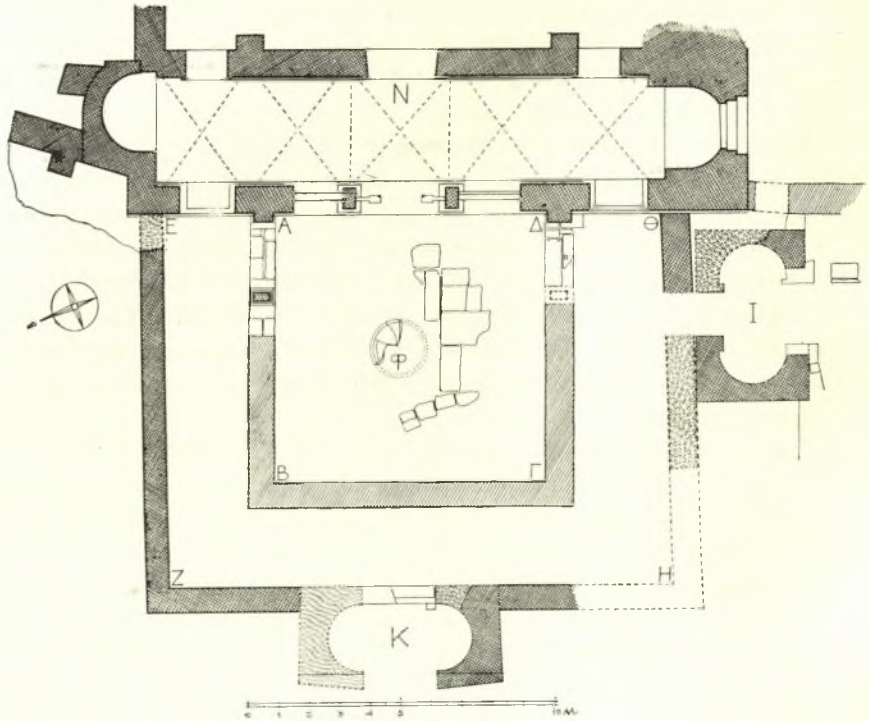

15. ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΙΑΝΗΣ

Ἐν Πάρῳ συνέχισεν ἡ Ἑταιρεία ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου, τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ πρὸ τοῦ Ἰουστινιανείου ναοῦ τῆς Καταπολιανῆς εὐρεθέντος παλαιохριστιανικοῦ αἵθρου. Τούτου πέρυσιν εἶχον ἔλθει εἰς φῶς τμήματα

Εἰκ. 1. Κάτοπις τοῦ ἀποκαλυφθέντος παλαιохριστιανικοῦ αἵθρου.

α) τῶν ἐσωτερικῶν στυλοβατῶν, οἵτινες ἀνεχώρουν καθέτως πρὸς τὴν πρόσοψιν ἀπὸ τῶν ἐκατέρωθεν τοῦ τριβήλου ἀντηρίδων (εἰκ. 1, Α, Δ), β) τοῦ βορείου ἐξωτερικοῦ τοίχου τοῦ αἵθρου (εἰκ. 1, Ε) καὶ γ) ὁλόκληρος ἡ ἀπὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς, ἐν εἴδει ἀμφικύχου προτύλου, εἴσοδος εἰς τὸ αἶθρον (εἰκ. 1, Ι).

Ἐπεκταθείσης ἐφέτος τῆς ἀνασκαφῆς πρὸς Δυσμὰς ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἐδάφη κατασκευῆς ὀλοκλήρου τοῦ αἰθρίου ἦτοι α) ἡ συνέχεια τοῦ βορείου ἐξωτερικοῦ τοίχου (ΕΖ) διατηρουμένου εἰς ὕψος ἑνὸς περιῖπου μέτρου, β) ἡ συνέχεια τοῦ θεμελίου τοῦ βορείου καὶ τοῦ νοτίου στυλοβάτου (ΑΒ) καὶ (ΔΓ), γ) ὀλόκληρον τὸ θεμέλιον τοῦ στυλοβάτου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς (ΒΓ) καὶ τέλος δ) τμήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ δυτικοῦ τοίχου (ΖΗ) μετὰ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μήκους αὐτοῦ προσκεκολλημένου προπύλου (Κ), ἔχοντος τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀμφίκυκλον σχέδιον πρὸς τὸ πέρυσιν ἀποκαλυφθὲν πρόπυλον τῆς νοτίας εἰσόδου, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τούτου διεσώθη μόνον τὸ νότιον ἥμισυ (πίν. 138) καὶ ἐκ τῶν κατωφλίων τῆς διπλῆς θύρας του μόνον τὸ τῆς ἐσωτερικῆς (εἰκ. 1 καὶ πίν. 138α) διασῶζον καὶ τὰς χάριν τῶν στροφίγγων τῶν θυροφύλλων του δύο κυκλικῆς ὁπᾶς κατὰ τὰ ἄκρα του (πίν. 138α).

Ἐχομεν οὕτω πλέον βεβαίαν τὴν ὄλην μορφήν καὶ τὰς διαστάσεις τοῦ αἰθρίου (ἐξωτερικῶς 11.75×16.65) τῆς πρώτης περιόδου, ὅπερ φαίνεται κατηρηθή, ὅταν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ὁ ναὸς τῆς Καταπολιανῆς διεμορφώθη εἰς τρουλλαῖον.

Ἡ ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ αἰθρίου ἦτο ἐστρωμένη διὰ μαρμαρίνων πλακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς κεῖνται ἀκόμη κατὰ χώραν (εἰκ. 1), ἐν ᾧ ἄλλαι, φέρουσαι κάτωθεν σπουδαῖα ἀρχαῖα ἀνάγλυφα (Ἔργον 1962, εἰκ. 221, 222) καὶ τεθεῖσαι ἀντιστρόφως εὐθὺς πρὸ τοῦ τριβήλου καὶ παραλλήλως πρὸς αὐτό, μετεκομίσθησαν εἰς τὸ μουσεῖον Πάρου.

Ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ αἰθρίου γενομένων κινητῶν εὐρημάτων τὰ ἀξιολογώτερα εἶναι συναρμολογηθέντα τεμάχια μαρμαρίνης φιάλης (διαμέτρου 1.80 μ. καὶ βάθους 0.38 μ.) (πίν. 139β) λείας ἐσωτερικῶς ἀλλ' ἐχούσης τὴν ἐξωτερικὴν παρεῖαν εἰργασμένην διὰ τοῦ βελονίου (πίν. 139α). Ἡ φιάλη αὕτη δὲν εὐρέθη κατὰ χώραν, ἀλλὰ τεθραυσμένη εἰς τεμάχια ἐντὸς τῆς αὐλῆς. Δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ ἦτο, ὡς συνήθως, ἰδρυμένη εἰς τὸ κέντρον τῆς αὐλῆς τοῦ αἰθρίου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ

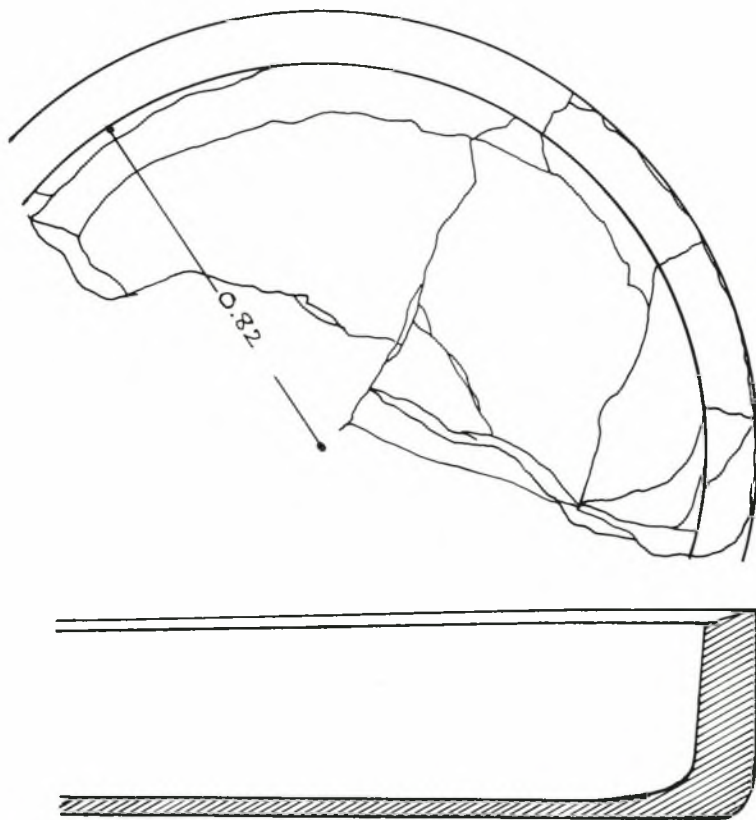
α. Τὸ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν πλευρὰν τοῦ αἵθρου ἀποκαλυφθὲν τμήμα τοῦ προπύλου. Ὅψις ἀπ' Ἀνατολῶν.

β. Τὸ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ αἵθρου ἀποκαλυφθὲν νότιον ἥμισυ τοῦ προπύλου. Ὅψις ἀπὸ Δυσμῶν.

α. Τὰ εὐρεθέντα τεμάχια τῆς φιάλης τοῦ αἰθρίου.

β. Κάτοπις καὶ τομὴ τῆς εὐρεθείσης φιάλης.